

מכתבים

האורחים מולונו מונגה נגוזה וסידו נואנגו ליבולו.

צבי בנייקר, ירושלים

אייזנהאור למען היפאנים

עוד פרטים על תולדותיו של הצעיר בשיבתה ה- אחים אייזנהאור אשר נפטר בשבוע שעבר (ה' עולם הזה 15.5).

נכון שמילטון אייזנהאור היה הרבה שנים פקיד ממשלתי — 16 שנים ב- מחלקת (מישרד) החקלאות בלבד. אבל פירומו האמיתי בא לו בשנת 1942, כאשר מונה כמנהל רשות הישובים דש. זאת היתה הרשות שמתפקדה היה לכפר במקצת על העוול שנעשה לאמי ריקאם ממוצא יפאני, אשר נכלאו והוגלו ממקומות מגוריהם עם פרוץ המלחמה בין יפאן לארצות-הברית. ואשר בסופו של דבר, רבים מהם שירתו את ארצם בהצטיינות ובנאמנות בחזיתות אפריקה הצפונית ואירופה.

חיים שוורצמן, הרצליה

לא קרן ולא ריבית

בנק לאומי איננו דורש מאתא את הריבית בלבד (העולם הזה 24.4). הוא

(המשך מעמוד 3)

אני אדם חילוני, שאין לו קשר למפד"ל ולנכחיה. אך חרה לי מאוד לראות בהעולם הזה מיקרה קלאסי של עיוות האמת ונסיון לפגוע בשמו של אדם בעל שיעוריקומה כפרופסור אכנר חי שאקי. אין זה אלא נסיון של כתב רווישינאה לרת ולמחזיקים בה. המנסה בעט ובקולמוס לעשות מה שלא יוכל לעשות במציאות.

מתוך היכרות עם פרופסור שאקי וכמאזן להרצאותיו, הייתי מציע לכם לנסות לעמוד מולו בסמפוזיון ולומר את דיברכם. ואז ייבחנו הדברים, מי נושא את דגל האמת בעונו, בתבונה ובחוכמה ומי, על כרעיית-נגולת, אווזו בהבל ובשקר.

אני מסיק רק אחת: מאחר שקשה לכם לעמוד מול העוצמה האינטלקטית טואלית והידע המופלג של האיש והשם הטוב הכולך לפניו, אתם מנסים במשיכת-שבת להעביר מסרים שגויים ושיקריים. נושאו והיכלומו:

שלמה כהן, צפת

טרם החלטתי אם לבכות או לצחוק על כתבתכם.

לצחוק? שכן כאישי-ציבור ומזכיר מושב, המכיר מקרוב את פועליו ו- מעשיו של פרופסור אכנר שאקי ב- תחומים שונים ואת האהדה הגדולה שבה הוא זוכה מכל חלקי הציבור בארץ. לא נותר לי אלא לצחוק וללגלג

ההברלים התהומיים בין השקפותינו. באחר הימים אפרסם על כך כמה פריטים שיפתיעו רבים.

אני מכבד את מנחם בגין כאיש, אך הרבר אינו צריך ואינו יכול למנוע בעדנו מלפרסם דברים אשר טובתי הציבור מחייבת, לדעתנו, את פירסומם. כבואנו לפרסם עובדות, איננו כופים על איש מסקנות. חסיד נלהב של בגין יכול לבסס על עובדות אלה גירסה אחרת של ההיסטוריה. למשל: שמיל-חמת-הלבנון לא היתה פורצת ב-1982, אילו היה בגין עדיין במלוא כושרו. עובדה היא שבגין מנע, לפניכן, הר-פתקות צבאיות בלבנון. למשל בעת הקרקנות סביב העיירה זחלה, כאשר הפלאנגות ניסו לגרור את ישראל למלחמה. בגין היה תמיד אדם זהיר, והוא לא נגרר בקלות להרפתקות, למרות שהיה ראשי-מחלת. היה פער גדול בין נאומו המשלהבים ובין מעשיו הוהירי-יחסית.

ככל אלה ידעו בכוח העת הדיס-טרויונים. התפקיד שלנו הוא לפרסם את העובדות, שהם יוכלו להסתמך עליהן.

מיהי רחל המרחלת?

במוסגרת המדיניות החדשה של העולם הזה לזהות את עורכי

רחל מרחלת יריב איך זה התחיל?

המדורים השונים בעיתון, התפרסם כי שולמית יריב היא בעלת המדור רחל המרחלת. סופר חשוב אמר לי פעם: „אם בעוד מאה שנה ירצה סופר או היסטוריון חברתי לדעת מה היתה רמותה של החברה הישראלית, הוא יקרא את הר-מור של רחל המרחלת. שם ימצא את הכל“.

חלקה של שולה במדור זה אינו חדש. המדור, שחולל מהפכה בעיתונות הישראלית, התחיל להתפרסם לפני 25 שנים. במשך כמה שבועות ערכה אותו תמר מירון, ואחר-כך עבר לידיה של שולמית תבור, ששמה כיום שולמית יריב. היא היתה או אשתו של אלי תבור, ולא חלמה להיות עיתונאית. היה נרמה לי שיש בה כישרון עיתונאי טיבעי, שיכנעתי אותה לנסות את כישוריה אצלנו. ותוך זמן קצר עברה על פני בעי-לה והפכה עיתונאית ממדרגה ראשונה. במשך כמה שנים נטשה את העי-תונות והיתה בחו"ל. באותו זמן עבר המדור בין ידיים רבות, אך הוא התגעגע בחזרה אל שולה, והיא אליו. כיום פורח המדור כמו בימי-זהורה הראשונים. כמעט כל עיתוני ישראל ניסו ל-ח-קוט את רחל המרחלת. גם עיתונים, שעיקמו תחילה את האף, מפרסמים כיום עיתונים עלובים. שום מדור אחר אינו מגיע לקרסוליו.

ככרוניקה של מינהגיה-החיים בישרי-אל, כראי „החברה“ הישראלית, כחומר-גלם לסיפורות ולמחקרים סוציאולו-גיים, אין תחליף למדור זה. שעליו מנצחת שולמית יריב כיום שוב, כמו לפני 25 שנים.

רחל מרחלת

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-משנה: דוב איתן ♦ עורך תכנית: יוסי שזון ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלמו מערכת: ציון צפירי, ענת פרנזוסקי ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המדור: העולם הזה בע"מ ♦ הדפוס: החדש בע"מ, תל-אביב, רחוב חומה ומגדל ♦ הפצה: גר" בע"מ תל-אביב

קוים ירי

עצם היום הזה: מתי לקה בגין בהפרעה זו? האם היתה קיימת מומן, ואולי מאו ומתמיד, ורק החמרה לאחרונה? האם ההחלטות הגורליות, שהתקבלו לגבי מילחמת-הלבנון, נבעו מחוסר-תפקודו של בגין? האם ידעו ראשי המדינה על מצבו של בגין והסתירו אותו מעיני הציבור גם במהלכה של מילחמה עקר-בה מדם?

קשר-ההשקפה של העיתונות נמך שך גם עתה, ומתבטא, בין השאר, בפיר-

בגין האם הם ידעו?

סום ידיעות אויליות על כמה פסוקים שאמר בגין, כביכול, בטלפון בהודמנות זו או אחרת, כאילו הסתגרות האיש מרחוב צמח היא קפריזה חולפת. הניתוח שלנו בגליון האחרון, לגבי מצבי-הדיכאון של הבת והנכדה, חשוב על רקע זה, מפני שהוא שופך אור נוסף על בעיה זו.

כל זה נעשה בלי זדון וכלי רשע. הכתבה של שולמית יריב היתה מנר-סחת בזהירות ובסיגנון ענייני, כנאה כמקרה כזה. נאמר מה שצריך היה להיאמר בנסיבות אלה, ולא יותר.

בין העולם הזה ובין מנחם בגין שררו תמיד יחסים הוגנים, למרות הברליה-השקפות. בגין התראיי אצלנו ברצון בשנות ה-50 וה-60, וראה כי שבועון זה בימה חשובה. כאשר נדע-החצר של דויד בן-גוריון רצו לשים אותי במעצר מינהלי, כדי לשים קץ להתקפות השבועון עליהם ועל בן-גוריון, היה זה מנחם בגין שמנע זאת, ושראג להזהיר אותי. (לא פירסמתי פרשה זו במשך שנים רבות, עד שבגין עצמו גילה אותה בראיון עיתונאי, למחרת עלייתו לשלטון).

כאשר נבחרתי לכנסת, הפתיע בגין את אנשיו ביחסו הלבני אליי, והווי-כוחים בינינו מעל רוכן הכנסת היו תמיד הוגנים בשני הכיוונים. למרות

הכתבה של שולמית יריב על מצבי הדיכאון במישפתת בגין, שהת-פרסמה בגליון האחרון, הפכה נושא לויכוחים סוערים כנתיים רבים, וגם בכיתה של הכותבת עצמה.

האם היתה הכתבה הוגנת? האם מר-תר לחטט בבעיות של כריאות-הנפש במישפתתו של מנהיג לאומי? האם מותר לקשר בין תופעות נפשיות חרי-גות של אב, בתו ובכרתו? לא פירסמנו את הדברים בלי שיי-קולידעת, לדעתנו, היתה חובה לפרסם את הדברים.

האיש ברחוב צמח

העולם הזה קיים, בין השאר, מפני שהיה נושאר העיתון היחיד בי-מדינת המסוגל והמוכן לפרסם, בלי מורא וכלי משוא-פנים, דברים שלגבי-הם מקיימים עיתונים אחרים קשרי-שתקה.

מפעם לפעם נרמה כי תפקיד זה אינו נחזק עוד, מפני שעיתונים אחרים, הצצים לכקרים, אימצו לעצמם סיגנון תוקפני, המעיד — כביכול — על אומץ-לב, אך ככל מיבחה אמיתי מסת-

שער השבוע שעבר מתי זה מותר?

בר כי לסיגנון זה אין כיסוי אמיתי, ואינו אלא העמדת-פנים, ופרישת בגין תוכיח.

כאשר הסתגר ראשי-הממשלה לש-עבר בביתו, הצטרפו כל עיתוני ישראל לקשרי-ההשתקה סביב מצבו האמיתי. הכיכורים על „פריחה בפניו“ הורפסו בהרחבה ובשקידה. העולם הזה היה העיתון הראשון — ועד כה גם היחיד — שפירסם חוות-דעת רפואית מוסי-מכת, שעל פיה לקה בגין בדיכאון פסי-כטי.

פירסום חוות-דעת זו היה חיובי, מפני שהוא מעורר שאלות חשובות ביותר לגבי מהותו ותיפקודו של הר-מישטר המוקרט בישראל. הצגנו או כמה שאלות, שנתורו ללא מענה עד

SON EXCELLENCE
LE PRESIDENT FONDATEUR DU M.P.R.
PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE DU ZAIRE
LE MARECHAL MOBUTU SESE SEKO
KUKU NGBENDU WA ZA BANGA
ET LA CITOYENNE PRESIDENTE
MAMA BOBI LADAWA

דורש גם את הקרן, אשר טרם שולמה.

אין זה נכון שבנק לאומי דורש מהכרת אתא את הריבית בלבד. „אחרי שהקרן כבר שולמה מומן“ (מדור תשקיף, העולם הזה 24.4). העובדה היא שהקרן לא שולמה.

אגב, הכרות החרם, שהוצעה על-ידי המיישרת הצעירה של מיפלגת הר-עבודה, בוטלה על-ידיה אחרי שנציגיה שמעו את הסכרי בנק לאומי

אורי גלילי, דובר בנק לאומי תל-אביב

על שירבוב מילים וכותרות, הגורמים לי לשאט-נפש ולסלידה. לבכות? כי חורה לי שתרבות, מוסר ודרך-אריץ אינם מוצאים את מקומם אצל כתבתכם. אין רבים בארץ ובכנסת, העומדים ומגינים בלהט, באמונה עזה ובהגיון על דעתם ואמונתם. ואם יש מיגדלור ואור, כפרופסור שאקי, קם העולם הזה ובמילים עלובות וכותרות דוחות מנסה להכפיש, אך ללא הועיל. שלו נעליכם מעל רגליכם, כשאתם מזכירים את שמו של פרופסור שאקי! גאקו שלג, טפחות

אפריקה של השמות

כל אדם וההנאות שלו. הקורא בנייקר, למשל, נהנה מאוד מביקורו של נשיא זאיר (העולם הזה 15.5) ובמיוחד שמו הר-מלא של הנשיא וצולליהם המרנינים של שמות מל-יווי.

זאיר פה, זאיר שם. אבל השמות של האורחים מאפריקה בכלל אינם זעירים. הרשו לי לצטט מתוך חוברת-הטקס הרישמית שהונפקה לרגל הביקור.

אז קודם כל, התואר המלא של מובוטו הוא כדלהלן: הור מעלתו מייסד התנועה העממית הרפובליקאית (אסי-פי-ארי), נשיא הרפובליקה של זאיר, המרשל מובוטו ססה סקו קוקו נגבנדו ווה זה בנגה (ראה גלופה).

וגם שמה של רעייתו הולך לפניו: האורחית הנשיאה מאמא בובי לדרוה. ולהשלמת הנאתי מצאתי בחוברת גם שמות ססגוניים רבים נוספים. כמו זה של מנכ"ל רשות החברות הר-משלתיות, האורה קיאקוומה קיה קיויקי, או שמותיהם של שני עוזרי-הצלמים של הטלוויזיה הזאירית:

דייאטת שוקן

כבר לפני 25 שנה דאג הישראלי המצוי ל- הופעתו. ההוכחה: הר-קטע ממדור אנשים בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

עורך הארץ, גרשים שיקן, גילה בראיון שפרסם בעיתוננו, כי מזה שנים הטייל על עצמו מיישטר של דייאטת חמור (ה). תפריטו היומי: גבינה רזה (עם מלח), לבן, סלט ירקות וטוסט מרות באבוקודו לארוחת-הבוקר; בשר, ירקות ופירות ל- ארוחת-הצהריים; כוס קפה ל- ארוחת-הערב. בתקופה של הר-פרקות מרשה לעצמו שוקן לאכול גם עוגה.